

HECE

MART 2020

Rasim Özdenören'den Önyazı:
Bir Nehri Geçmek Ya Da Kuşak Farkı

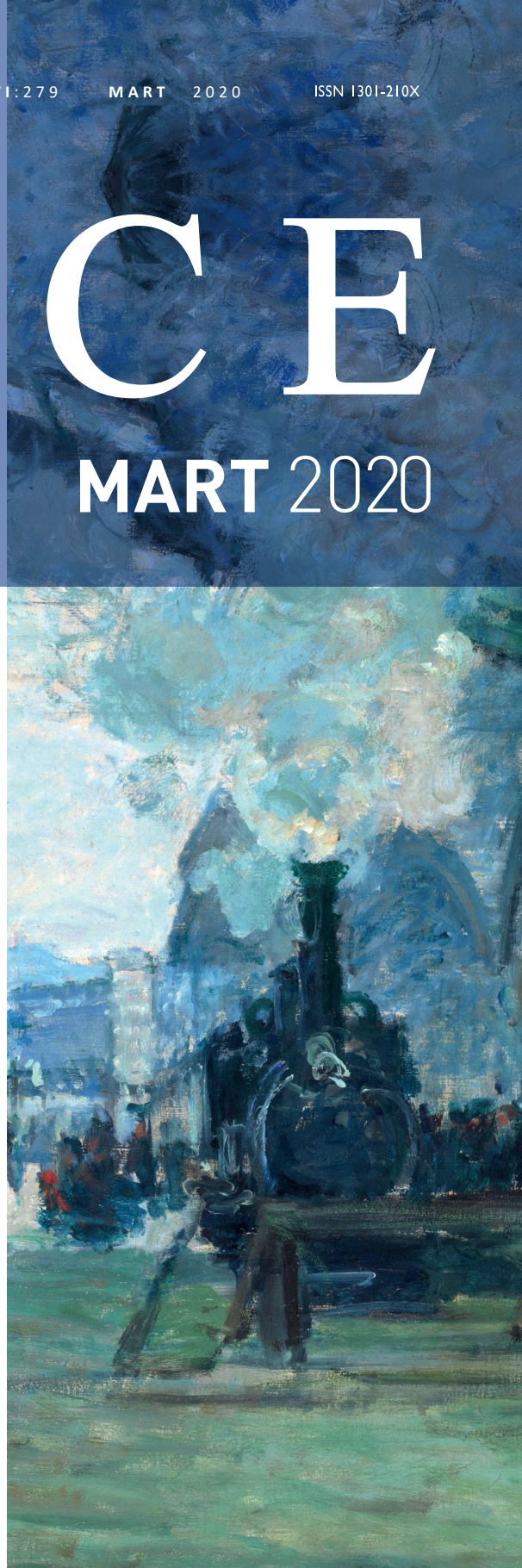
İhsan Deniz'den şiir: J

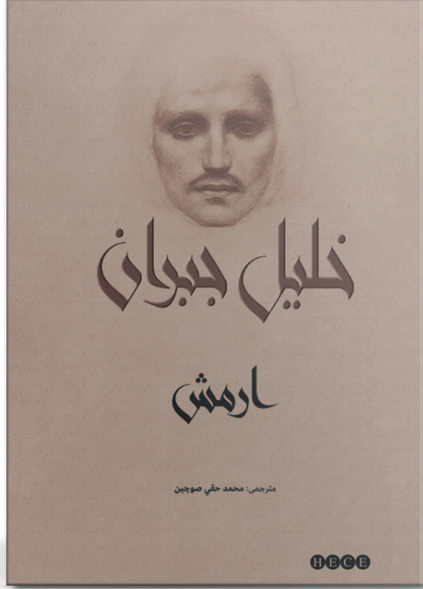
Şiir Buluşmaları:
Murat Üstübal ile Şiir ve Kurama Dair

Faruk Uysal Hece Postasında Yazdı:
Önce Şiir mi, Şair mi?

Rasim Özdenören / Arif Ay / Faruk Uysal / İhsan Deniz / İrfan Çevik / Hicabi Kırlangıç / Ömer Aksay / Mehmet Aycı / Adem Turan / Ali Sali / İbrahim Yolalan / Seher Özkök / Mustafa Uçurum / Leyla Arsal / Tunay Özer / İbrahim Gökburun / Mehmet Doruk Kandemir / Emre Öztürk / Kemalettin Bal / Vasfettin Yağız / Murat Çetin / Emre Demir / Süleyman Yılmaz / Mevlânâ Celâleddin / Abdulahat Abdurreşit Berkî / Nur Ahmet Kurban / Vural Kaya / Şeyma Subaşı / Hatice Bildirici / Mehmet Nartlı / H. Ömer Özden / Murat Üstübal / Hasan Bozdaş / Ali Berkay / Mehmet Can İnsperest / Alptuğ Topaktaş / Hayriye Ünal / Mert Özden / A. Emre Cengiz / Hakan Şarkdemir / Duygu Irmak / Ümit Erdem / İbrahim Demirci / Ali Karaçalı / Zekîf Yıldırım / Umut Başar / Hayrettin Orhanoğlu / Hayrettin Durmuş / Naima Kalkan / İbrahim Eryiğit / Aydın Hız

279

ERMİŞ

Halil Cibran

160 Sayfa, Osmanlıca

Arapçadan çeviren: Mehmet Hakkı Suçin

Osmanlıca Transkripsiyon: Nurettin Ceviz - Ahmet Demir

www.hece.com.tr

hece@hece.com.tr

[hecedergi](https://www.instagram.com/hecedergi)

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ YIL:24 SAYI:279 MART 2020

ISSN 1301-210X

HECE

MART 2020

279

K küne

HECE

AYLIK EDEBİYAT DERGİSİ

ISSN 1301-210X

YIL: 24 **SAYI:** 279

Mart 2020 (Her ayın birinde yayımlanır.)

Yayın Türü: Yerel Süreli

Hece Yayıncılık Ltd.Şti. Adına Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:

Ömer Faruk Ergezen

Genel Yayın Yönetmeni

Rasim Özdenören

Yayın Kurulu

Âtîf Bedir, Cafer Haydar, Faruk Uysal, İbrahim Demirci

Yönetim Yeri

Konur Sk. No: 39/1 Kızılay/Ankara

İletişim

Tel: (312) 419 69 13 Fax: (312) 419 69 14 P.K. 79 Yenişehir/Ankara

www.hece.com.tr

e-mail: hece@hece.com.tr

 twitter.com/hecedergi

 facebook.com/hecedergisi

Son Okuma: Âtîf Bedir, İbrahim Demirci

Teknik Hazırlık: Hece

Kapak: www.sarakusta.com.tr

Baskı: www.dumat.com.tr

2020 Yılı Abone Bedeli:

Yıllık: 250 TL.

Kurumlar İçin: 649 TL.

Hece+Heceöykü: 350 TL.

(2020 Yılı Dergi Aboneliğine 2020 Özel Sayıları Dâhildir)

Yurt Dışı: 150 Euro

Posta Çeki: 149582

Hece Basın Yayın Ltd. Şti.

Gelen yazılar yayımlansa da yayımlanmasa da geri verilmez.

İlkelerimize uymayan ilanlar alınmaz.

Baskı Tarihi: 29.02.2020

ÖNYAZI

Rasim Özdenören / Bir Nehri Geçmek Ya Da Kuşak Farkı... / 5

ŞİİRLER

Arif Ay / Vahşet Anıtı / 7

Faruk Uysal / Hatice / 8

İhsan Deniz / J / 10

İrfan Çevik / Ölçü / 11

Hicabi Kırlangıç / Dua / 12

Ömer Aksay / Korkunun Seyri / 13

Mehmet Ayıcı / Spa / 15

Adem Turan / Mangan'a Şiirler / 16

Ali Sali / Kalbimizin Sehv Secdesi / 18

İbrahim Yolalan / Hayvanlar Terliyor Zahit / 19

Seher Özkök / Kırık Hayat / 20

Mustafa Uçurum / Her Ayrılık Ölümlere Yol Değil / 21

Leyla Arsal / Sesi Sessizliğin / 22

Tunay Özer / İnsanı Ağlatan Hediyeler / 23

İbrahim Gökburun / Petrol Yolu 25

Mehmet Doruk Kandemir / Dağda Kaybettiğim Kelime / 26

Emre Öztürk / Uçak Modu / 27

Kemalettin Bal / Anne Risalesi 28

Vasfettin Yağız / İki Uçtan Eşit Uzaklık / 30

Murat Çetin / Yasak Hece Taşları / 31

Emre Demir / Saçları Vardı-r Aşkın / 32

Süleyman Yılmaz / En Tristesse / 33

ÇEVİRİ SAYFALARI

Mevlanâ Celâleddin / Gazel / 35

Abdulahad Abdurreşid Berkî / Dostluk Kasidesi / 38

Abdulahad Abdurreşid Berkî / Gece / 40

ÖYKÜ

Vural Kaya / Gorki'nin Yeğeni / 41

Şeyma Subaş / Öyle Demeyin Taylar Güzel Kaval Çalar / 42

YAZI

Hatice Bildirici / Edward Said'in Kudüs'ü / 45

Mehmet Narlı / Düşen Yaprığıma Ağaç Olanım / 50

Leyla Arsal / Bilişsel Şiirbilim'in Şiire Sunduğu Anlam Evreni / 52

H. Ömer Özden / Âşık Sümmanî'nin Şiirlerinde Felsefî Öğeler / 55

ŞİİR GÜNDELİKLERİ

Ömer Aksay / Şiire Dair Kaydedilen Notlar / 65

ŞİİR BULUŞMALARI

Murat Üstübal ile Şiire ve Kurama Dair / 67

Katılımcılar: Vaseftin Yağız, Hasan Bozdaş, Ali Berkay, Mehmet Can İnsperest, Alptuğ Topaktaş,
Hayriye Ünal, Mert Özden, A. Emre Cengiz, Hakan Şarkdemir, Duygu Irmak, Ümit Erdem

OKURYAZARIN NOTLARI

İbrahim Demirci / Dörtgeni Biçen Üçgen / 107

GÜNLÜK

Ali Karaçalı / Günler / 109

PORTRE

Mehmet Aycı / Kaygılı Kardeő / 115

BENİM FİMLERİM

Zelkif Yıldırım / Kenji Mizoguchi - Ugetsu Monogatari (1953) / 117

HECE POSTASI

Faruk Uysal / 123

ÇEŐİTKENAR

Christopher De Bellaigue / İraniilerin "Te'âruf"u / 129

Hayrettin Orhanoğlu / Sinemanın Gizemli Odası: Fantastik Tarih / 131

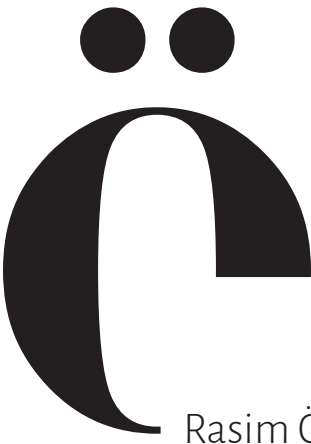
Hayrettin Durmuş / Kitaplar Arasında / 134

YENİ KİTAPLAR

Naima Kalkan / Siyavuş'un Ölüm / 137

İbrahim Eryiğit / Diđer Őeyler / 139

Aydın Hız / Delinin Biri / 142

önyazi

Rasim Özdenören

BİR NEHRİ GEÇMEK YA DA KUŞAK FARKI..

Hiçbir şey birdenbire olmadı, olmaz da...

Nehir birdenbire geçilmedi.

Nehri geçip karşıya ulaşmak isteyenler birdenbire görünmedi orada...

Sonuç, bilinen, bilinmeyen bir nedenler zincirinin hasılasıdır...

Kıyıda, onları bir timsah sürüsünün beklediği de belki akla gelmedi. Gelmiyor...

Kıyıda geçilirken kurbanlar verilir.

Geçebilenler karşıya geçer, geçemeyenler arkada kalır. Nehri geçip karşı kıyıya ulaşmayı başaranlar da, arkada kalanlar da birbirini korkak, tutucu, ödlele ya da gerici, dahası hain olarak suçlayabilir...

Her ne hal ise...

Olan olur. Sefer nihayetlenir. En azından yolculuğun buraya kadarki safhası için...

Karşıya ulaşanlar, orada kendilerini yeni bir hayat tarzına hazırlar. Bir mevsim orada kalınacaktır. Sonrasında belki aynı yoldan geriye dönülecek, belki yeni bir hayat ortamında yaşamaya devam edilecek... Kim bilir, şimdiden bir şey söylemez...

Yeni bir hayat tarzı: bu, yeni iklime ömür boyu uyum sağlamak demektir. Kolay değil. Bütün geçmişini arkada, gerideki kıyıda bırakmış olanlar için kıynın beri tarafında kalmak, yeni bir iklime, yeni bir hayat tarzına ısınmak, dahası belki yeni bir hayat tarzı icat etmek: dile kolay bu...

İşte, kıynın bu tarafında, yani yeni iklim koşullarında doğmuş olanlar, geride bırakılmış kıynın hayat tarzı üzerine herhangi bir bilgisi olmayan, üstelik bu tarafa geçerken verilen

kurbanları düşündükçe tüyleri diken diken olanlar, burada kalmayı yeğlemeye başlar, üstelik geriye dönmek isteyenleri bu fikrinden caydırmaya çalışır... Caymayanları suçlamaya başlarlar...

Onların varlığı bile bu fikre sahip olanlarca utanç verici sayılır.

Her şeye rağmen kıyının bu tarafına geçebilenler kendilerine yeni bir hayat tarzı, yeni bir gelenek oluşturmak zorunda...

Yeni kuşak artık kendi geleneğiyle var olmayı dener. Yeni alışkanlıklar oluşturur.

Yeni kuşak, eskilerin itirazlarını kabul edilir bulmaz. İtirazların kendilerini bağlamadığını bilirler. İthamlar karşısında omuz silkerler, kale almazlar...

Peki, böyle konuşanlar kimin ürünü?

Kimi dikkate almaktan kaçınıyorlar?

Bizzat kendilerini mi? Geçmişlerini mi?

Öyle veya böyle yollarına devam etmek onların, bu yeni kuşağın kaderidir...

Meselenin püf noktası tam da bu çatakta temerküz ediyor.

Yeni koşullar yeni hayat tarzını öngörüyor...

Yaşanan yaşanmıştır, gelecek ileride durmaktadır...

Bilmek ve kabullenmek gerekiyor: ayağını bastığı zeminin boşlukta kayıp gittiğini bile ayımsamaya fırsat bulamadan ömrün dibi görünecek, ama bu da bilmeden yitkilere karışıp gidecek...

Eski kuşak zayıf vermeyeydi yeni kuşak oluşmayacaktı. Onların fedakârlığı olmayaydı karşı kıyıya geçmek imkân dâhiline de girmeyecekti.

Yeni kuşağın bu durumu aklında tutması gerekiyor.

Kendini inkâr etmeden, önceki kuşağın kendine olan katkısına vefasını esirgememesi gerekiyor.

Gene bilmesi gerekiyor ki bir kuşak sonrasında kendisi eski kuşak muamelesi görmeye başlayacaktır...

Arif Ay

VAHŞET ANITI

tahta kapılardan geçtim
taş kapılardan
çatal dilli yılanlardan
bakır levyeli bakışlardan
kan tortusu bardaklar çanaklar
toprağı kemiriyor çocuklar
açlığın fırın ateşi gibi kavurduğu evlerde

yıkılan yakılan binalar
toz bulutu eşyalar arasında ölümler
ikiye bölünmüş dünya
bir tarafta mazlumlar bir tarafta cellâtlar
insanlık düşmanı lider bozuntuları
semirerek gebererek
vahşetin anıtını dikiyorlar

toprağı toprak olmaktan
suyu su olmaktan
havayı hava olmaktan çıkardınız
tüy diktiniz insanlığa
kına yakın bir yerlerinize
ey lider müsveddeleri

sizi de kaydedecek zavallı tarih
arkanızdan sövecek
lânet okuyacak gelecek insanlık
ebedî cehennemimizin
yeryüzü belgesi olacak
diktiğiniz vahşet anıtı

tahta kapılardan geçtim
taş kapılardan
ölüm çığılıklarını arkamda bırakarak
geldim senin kapına dayandım

Faruk Uysal

HATİCE

bana hangi Hatice diye sormayın
Hatice kendini sevdiğinde unutan kadın
Bir'in birincisi
güneşin câzibesine kapılmış bir gezegen kadar iddialı
ötekini berikini gölgeleyen bir güzellik
her zaman taze
her daim kendini yenileyen bir gençlik.

gecelerde ve gündüzlerde durup seyrettiğimiz
bir gökyüzü, masmavi
tohum olup ekilmek istediğimiz toprak
iyilikler, bütün tatlar, meyveler dalından kopardığımız
bütün armağanlar, arzular, umutlar
sağlam bir dünya, sığındığımız.

Hatice tam ortasında durur yaşamanın
*Gün boyu çalışır aydınlanır**
kervanlar kaldırır yokları var eder
hangi panayıra konmuşsa Hatice'nin kervanı
Kervan Başında'dır herkesin gözü
güneş yeni doğmuş da insanlar buna sevinmiş gibi
güneş yeni doğmuş da insanlar aradığını bulmuş gibi
genişletir kalpleri Kervan Başının sözleri
her evet bir dünyadır, Hatice bunu bilir.

bir kadın bir erkekte kendini unutursa
aşk denir buna
tastamam bir kadın Hatice
Kervan Başında unutmuş kendini
umurunda değil kervanı yağmalansa
hep Kervan Başını gözler durur dam başında
aşkıyla ruhuyla bedeniyle
Hatice bir kadın eksiği olmayan
ama yine de erkeği ile tam olan
helal olan, doyuran.

* Sezai Karakoç'un "Yoktur Gölgesi Türkiye"de adlı şiirinden.

bana hangi Hatice diye sormayın
 ister çölünün ortasında olsun
 isterse Torosların tepesinde
 muhacir ya da tacir
 başında taç ya da ayağında pranga
 hiç fark etmez, Hatice hep sahip çıkar yuvasına
 aşkını alın teriyle besler
 her nefeste yuvasını bir adım yukarıya taşır.

ben samanyolunda gezerken rastladım ona
 göğsünde okul kitapları
 kafasında kuracağı dünyanın hayalleri
 kalbinde ayak sesleri peşini bırakmayan
 yürüyordu ardına bakmadan
 (aylardan neydi unuttum ama böyle durumlarda hep nisandır.
 çünkü nisanın kapısı hep açık olur yeni dünyalara).

istedim ki ben de sığınayım Hatice'nin yuvasına
 kurmak için cümleyi, söylemek için sözü
 ısınmak için yaktığı ocakta
 doyunmak için pişirdiği yemekle
 bu renksiz dünyayı boyamak için birlikte
 onun kapısına bağladım içimdeki hayvanı.

bana hangi Hatice diye sormayın
 seninle balığa çıkan, benim gibi araba kullanan
 yüzü esen rüzgârla kavruk
 teninde Meryem'den gelen serin bir kutsallık
 hüznü küçük şeylerden, mesela gün batımından
 karanlıktan, zamanın gitgide kararmasından
 sevdiğinin akşam eve biraz geç gelmesinden
 bir damla yağmurdan, hoyrat sesinden, şundan bundan.

bana hangi Hatice diye sormayın, yok başkası
 Hatice çünkü başkası değil, tastamam kendisi.

İhsan Deniz

J

Sevdiğin iki renk söyle. Üst üste
iki kere, iki hayalin keşiştiği yerde.
İki renk, iki hayal, iki kere..

Koyu siyah.
Açık beyaz.
Hangisi konsun omzundaki pencereye?

Açık siyah koyu beyaz
bir davet alalım kalp
keşiğinin dikildiği gece.
Sana kucak dolusu ilkbaharla geleyim.
Seni saman sarısı bir mevsimin ortasında bulayım.
Bir düğmene bin omuz feda edeyim.

Şu horoz beni çağırıyor ne zamandır.
Gitsem kaybolacağım.
Gitsem sönecek alfabem, taşa dönecek sigaram.
Gitsem dudağım bakır, bıçak turuncu, kardeşler küs.
Kör ve sağır dilim, bunu sana nasıl
söylesem, söylesem
yırtılacak topuklarım.

Kalbimi yar da çırpınan kuşu seyret.
Kimi تنها, kimi kalabalık..
Uyutmuyor beni açık unutulmuş bu kasvet.

Tutkuyla göz açıp kapamak
tehlikelidir demiştin sana.
Ruhunu yarım bırakmak,
kalbinde alaca bir buzağı saklamak..

Mutluluğu ağustosa taşır gibi
kapat gözlerini tutkuyla,
omzumu parlatacak iki renk j söyle bana.

İrfan Çevik

ÖLÇÜ

ölü bir aşkın hizmetkârı
hiç okumamış zamanı
dillerde biten tüy miktarı

sönmüş bir alevın külleri
direnmiyor rüzgâra
çiçekleri saran toz miktarı

değişmek ne kelime
ağıtları çeşnili sabahlarda
ağızlara çalınan bal miktarı

suçlar birikmiş sokaklarda oysa
adanan dualarla yaşanırdı aşklar
çöllerde savrulan kum miktarı

Hicabi Kırlangıç

DUA

Lamba olmayı dilerim
Zifirî gecede
Ellerinde kardeşlerimin
Ya da bir horoz sesi
Köyün en uykulu yerinde
Sabahı tarihe geçirmek için

Bulut olmayı dilerim
Temmuz öğlesinde
Üstünde çiçeklerin
Ya da bir salkım söğüt
Bir yol üzerinde
Gözleri önünde güneşin

En son
Çöl olmayı dilerim
Duyayım diye
Gözyaşlarını çocukların ta kalbimde
Ya da yağan ateşlere bir şemsiye
Başında Ortadoğu'nun

Ömer Aksay

KORKUNUN SEYRİ

İnişli çıkışlı da olsa her ülkede
aynı mıdır?

ülke dedim galiba
ülke
kulüp, kalp birliği
bir kalbi paylaşmak
olabilir mi

Hiç sanmıyorum aynı derinlikte olduğunu
çünkü
aynadaki yansımalar
imgeler bize ait görünse de
bizi yansıtmıyor

etrafımızdaki birkaç saygıdeğer ağaç
ve şerefli ot için bir anlamı yok bunların
güneşe göre ayarlanmıyor artık
bizim kanunumuz udumuz
bu yüzden aynı değil bahtımız
talihimiz türküden türküye değişken.

Fakat dikkat ettim, burada şarkıcılar daha çok
işkence çekerek söylüyor türküçülerden
gözlerini yumuyorlar hep çılglık çılgına bağırırken
korkunun payı olmalı biraz diye düşündüm
sonra takvime baktım. Âkif ne kadar sosyolog!

Başkalaşıma rağmen buradayız hâlâ,
ağaçlardan önce terk eden meczûblardı
hayır bulamadıkları için bizden, hayâl âleminde
büyük harfler bıraktılar kapımıza, büyük sessiz
bir endişe, çamaşırları bile toplayamadık bu yüzden
yağmura eşlik etmeyi unuttuk kargaşa içinde
çocuklar koşarken yetişseydik
bir kez daha kendini vurmazdı belki Van Gogh
kim bilir kimin silahıyla
ve aynı umursamazlıkla sahneye yerleştirilen ceset
hop! Çocuklar! Buradayız hâlâ.

Bağdat yok, çünkü Bağdatlı hiç kimse yok
Basra yok, çünkü bir Basralı yok
sahip çıkacak bir Kudüs yok
dönüştürülen Mekke'yi
Medine'yi savunacak biri (İstanbul) var mı?
Çoğu durumun farkında değil, ama farkındaymış gibi
çoğunlukla nasıl ganimete konacağını
çoğu dedim galiba
aslında birkaç kişiden ibaret
kimine göre uzun bir tatil
kimine göre sefalet!

Beri tarafta var mı sanıyorsunuz biri, orada
acımayan neresi kaldıysa işte kalbi onun
New York Şehri, büyütlü taşra, taş kaplı.
Amsterdamlının
Venediklinin su korkusu
Londralı biri (kaldıysa) bir kalıp buz
Parislinin durumunu, iyi mi sanıyorsunuz
yanılıyorsunuz.

Evsizler barksızlar başka bir makamda
muazzam soğukta bulvara kıvrılırken
aklını korumak için inzivaya çekilenlerin
sayısında dikkate değer artış
belli belirsiz bir hüzzam
hicazz..

Solgun yüze vuran bayrağın rengine
sıhhat belirtisi bulanlar içinse meşrû bir haz
banka hesaplarında her zaman bulunur.
("bu ülke" mi demişti Cemil Meriç, evet!)

Korkarım bu şiirde sizi hoşnûd edici bir şeyle karşılaşmadınız.

Mehmet Aycı

SPA

Bıldırcın alır mısınız? Canlısı lütfen!
 Portakaldan, elmadan, ayvadan, nardan
 Ne kadar çok saklıyoruz öğrendiğimiz şeyi
 İki. Çifte. Kuğu boynuna doğru başkaldırı da
 İki mi şimdi körfezle koy limanla ada!

En çok kendimiz oluruz ölürken, bir de...
 Dünyalının kaderi iş üstünde bulunmak
 İki dağ arasından her zaman yol geçer de
 Aklına gelir miydi şapka çıkarmak!

Sen bir bağlaçsın diyorum canlılar âlemine
 Âlem? Dönelim bıldırcına piliç de olur
 Sever misiniz? Doğal, çok beyaz değil
 Kışkırtan gülümseme tilkiden sorulur.

Her yere kurulabilir çiftlik dediğin
 Giyinmenin bir altı artı on sekiz
 Bıldırcın alır mısınız? Dedik ya evet
 Takılmaya görelim işte! İsteriz

İsterik diye bir sıfat Fransızcaya
 Latineden geçmiştir, h üstü kalsın
 Yani her birleşmede '*selus per aqua*'
 Her ayrılıkta isteriz aynısın!

Malum/ata ihtiyacı için ve güdünün
 Yok diye biliyoruz her kısrak kişner
 Aktarıp döndürmeye ve çekip çevirmeye
 Bal gibi atasözü: "Hamama giren terler!"